M A G Y A R T Á J A K III.

A RÁBAKÖZ *(rendezte Orbán Ágnes, szerkesztette Lengyel Gyula, fényképezte Kátai Balázs)*
SZIGETKÖZ *(rendezte Kardos Sándor, szerkesztette Lengyel Gyula, fényképezte Kardos Sándor)*
A KŐSZEGI HEGYSÉG *(rendezte Kárpáti György, szerkesztette Rockenbauer Pál, fényképezte Zentay László)*
Kiadta és terjeszti a TELEVIDEO. Műsoridő: 3 x 30 perc.

MÁNYOKI ENDRE

KONFERENCIA

Környezeti nevelés

WWF

A *Világ Természetvédelmi Alapítvány* már régen felismerte, hogy nem töltheti be szerepét, ha az emberek nagy tömegei nem értik meg és nem támogatják célkitűzéseiket. E felismerés részeként a világ különböző pontjain más világszervezetekkel együtt, illetve azoktól függetlenül is nevelési programokat indított.

E láncnak része a magyarországi program is, melynek fő célja az iskolai és az iskolán kívüli környezetvédelmi oktatást, nevelést szolgáló új segédanyagok kidolgozása, illetve a meglévők továbbfejlesztése. A program különösen fontosnak tartja a pedagógusképzést, illetve a továbbképzést és az általános és középiskolai oktatást. Ez utóbbiak igen kedvező lehetőséget kínálnak egy új szemlélet terjesztésére.

A program célkitűzéseit három lépésben kívánjuk megvalósítani. Az első időszakban a program részletes megtervezése, illetve egy októberre tervezett környezeti nevelési konferencia megszervezésére került sor. A konferenciára, melynek teljes költségeit a projekt fedezi, pályázati úton választottuk ki azt a 100 pedagógus kollégát, akik a további munkában részt vesznek. A kiírt pályázatra 270 pályamunka érkezett be. A beküldők között magánszemélyek, kutatóintézetek, óvodák, de főleg általános iskolák, közép- és felsőoktatási intézmények, környezetvédelmi oktatóközpontok szerepelnek. Azok, akiknek a pályázata megfelelő szintű volt, de nem került a 100 kiválasztott közé, a későbbiekben meghatározott körülmények szerint kapcsolódnak be a munkába.

A konferenciának több célja is van: fórumot biztosít a környezeti neveléssel foglalkozó pedagógusok számára, lehetőséget teremt egymás, illetve egymás munkájának a megismerésére, sikeres módszerek, tapasztalatok cseréjére. A "befejező fázis" a program megvalósításának talán legfontosabb része: egy komplex oktatócsomag elkészítése.

A konferencia résztvevőinek feladata lesz ezen oktatócsomag tartalmának meghatározása, illetve az egyes anyagok szerkesztőinek, szerkesztőbizottságainak kijelölé-

se. A továbbiakban a felkért csoportok elkészítik a konferencia által meghatározott szakmai anyagokat. A program célját csak úgy érheti el, ha az oktatócsomag eljut mindazon pedagógusokhoz, akik azt napi munkájuk során használják. Ez természetesen sokszorosítást, stb. jelent, amelynek komoly költségkihatásai is vannak. Terveink szerint az oktatócsomag egy olyan komplex anyag kell, hogy legyen, amely az oktatás minden szintjét felöleli az óvodától az egyetemig és kiterjed a továbbképzésre is.

TRENCSÉNYI LÁSZLÓ

Tanulás - felfedezéssel

Módszertani továbbképzés holland segítséggel

1991 nyarán Hollandiában rendezték meg a *IX. Tehetség Világkonferenciát*, melyen egy speciális terület - a hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek - fejlesztési lehetőségeinek megyei gyakorlatát mutattam be.

E rendezvényen adódott alkalmam kapcsolatba kerülni az *amszterdami Általános Főiskola Tanárképző Karának* munkatársaival, képzési redszerükkel, elgondolásaikkal. Ekkor ismertem meg a *Hanneke F. Teekens* és csoportja által a *Kelet-Európai Együttműködési Program* keretében készített továbbképzési programot. A holland kormány és a *Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Intézet* támogatásának köszönhetően november 19-22. között, regionális tanfolyam keretében ismerhették meg kollégáink e project alkalmazási lehetőségeit.

A szerzők célja, hogy gyakorlatilag használható támogatást nyújtsanak az alapfokú oktatás megújítására oly módon, hogy a különböző iskolai osztályok földrajz, biológia, egészségnevelés és történelem tárgyaihoz ötleteket és szakdidaktikai tanácsokat adnak. Alaptételük, hogy az érett, társadalmilag megfelelően funkcionálni képes állampolgárok formálásában jelentős szerepet kell biztosítani a sokoldalúság számára. Ezzel összefüggésben az emberrel és a társadalommal foglalkozó tárgyak tananyagválasztása és didaktikai munkaformái mindenekelőtt a tanulás felderítő és felfedező aspektusaira irányulnak és kevesebb figyelmet szentelnek a kész ismereteknek. Az ezzel kapcsolatos egyes döntéseket a tananyag függvényében hozzák. A tanulók a fejlesztési folyamatban megtanulják, hogyan kell saját cselekvéseiket interpretálni és értékelni, választásokat eszközölni és döntéseket hozni, figyelembe véve a másik embert és felelősséget érezve a környezetük iránt.

A szerzők a tantárgyak közötti integrálás lehetőségeit is bemutatták. Például az *Élet egy szigeten* téma mind a négy tantárgy anyagában megtalálható. A 7-8. osztályok számára készült anyag a sziget térképéből, egy sor, a térkép használatára vonatkozó javaslatból és háttérinformációkból, valamint a tanároknak szóló útmutatásokból áll.

A feladattal kapcsolatos helyzeteket úgy választották meg, hogy a hangsúly a "természet" és az "ember" érdekeinek lehetséges ütközésein legyen. Hogyan jön létre egy társadalom, és milyen következményei vannak ennek a környezetre? Mikor, milyen megfontolások játszanak szerepet? Milyen érdekek forognak kockán, milyen választások állnak előttünk, hogyan hozunk döntéseket? Az *Érdekek, érdekek...* című rész kérdései és feladatai azt a célt tűzik maguk elé, hogy a tanulók mélyebb betekintést nyerjenek azokba a különböző érdekekbe, amelyek a emberek cselekedeteinek mozgatórugóit adják; szembesüljenek azzal a ténnyel, hogy ezek az érdekek nem mindig egyeztethetők össze, így választani kell közöttük. A feladatsor második részé-